

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

32. An qui in articulo mortis confitetur Confessario prorsus ignaro, confessio, hoc non obstante, esse valida? Et an in tali casu, si æger, v. g. convaluerit, teneatur denuò iterum illa peccata ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

tione Religiosus, quam secularis præsumere sibi datam fuisse eam facultatem cum ea amplitudine; quia nimirum lex illa Tridentini non lata fuit pro Religiosis, atque adeo quamvis pro secularibus præsumi possit oppositum, nec voluisse, nisi aliud exprimat, dispensare in lege Trident. non est cur præsumatur de Religiosis ea lege non comprehensis.

9. Dices secundò, sequeretur ex nostra opinione Eminentissimos Cardinales non posse eligere sibi Confessarium non approbatum ab Ordinario.

10. Respondeo, aliquos hoc asserere: sed ego illos alibi reprobavi; quod probatur ex praxi nota Pontifici, & ita me citato docet Dicast. ubi supra.

* Alibi supra ex Resol. 23. §. Quæro secundò, & si gnanter pro hoc alibi in aliis Resol. ejus annot. primæ.

RESOL. XXXII.

An, qui in articulo mortis confitetur Confessario prorsus ignaro, confessio, hoc non obstante, esset valida?

Et an in tali casu, si æger, v. g. convalesceret, teneatur de novo iterum illa peccata confiteri?

Et an supradicta procedant non solum in casu extremae necessitatis, sed etiam in gravi necessitate?

Et quid sit dicendum, & faciendum, si aliquis bona fide confitetur ignoranti Sacerdoti extra illud periculum?

Et docetur, peccare, qui ineptum, ignorantem, indoctum, & non idoneum eligit Confessarium. Ex p. 11. tit. 4. & Misc. 4. Ref. 10.

Quoad hoc quamvis non pro articulo mortis, sed extra lege tamen supra Resol. 28. 29. & 30.

§. 1. **N**egativè respondet Ochagavia de Sacrament. tract. de penitent. quest. 38. num. 4. Valquez in 3. part. tom. 4. quest. 93. art. 3. dub. 2. n. 2. & 3. ubi sic ait; subdit tamen Sylvester, quod confessio hujusmodi facta in extrema necessitate etiam ignorantissimo Sacerdoti confert gratiam, & esset verum Sacramentum; sed postea elapso periculo necessitatis iteranda: Unde aliqui idem docent, quando aliquis bona fide confitetur ignoranti Sacerdoti extra illud periculum. Hæc tamen duo, in primis malè coherere esse verum Sacramentum, & validam confessionem, & iterandam, cum nullus teneatur peccata legitimè confessâ iterum confiteri, maxime quando ei non imponitur ab alio nova obligatio, ut supra explicavimus; sed solum attendimus institutionem Sacramenti. Præterea opinio hæc falsa est, quia in extrema necessitate non variantur ea quæ sunt de essentia Sacramenti, & quæ requiruntur ex parte ministrum; ita sunt tunc necessaria sicut extra illum articulum; quod similiter verum est, quando confessio fieret bona fide: neque enim bona fides amplius efficere potest, quam à culpa excusare nova penitentem accedentem ad Sacerdotem ignorantem.

2. Nihilominus sententiam Sylvestri in extrema necessitate ita censerem veram, si tamen Sacerdos non esset prorsus ignarus, sed aliqua peccata etiam communia ignoraret, alia verò bene distingueret; si tamen alius non esset Sacerdos, hic enim locum haberet ratio, ne fieret integra confessio, aut licet ex parte penitentis fieret, si ex parte Sacerdotis non integrè judicaretur, valida esset, sicut enim necessitas excusat penitentem ab integra confessione ex parte ipsius; sic necessitas ex parte Sacerdotis; & hæc esse potest ignorantia, ut diximus. Sed tunc non esset repetenda confessio omninò, sed tantum ex ea parte, qua non fuit integra ex parte Sacerdotis, quia cætera peccata verè confessâ fuerunt: extra illud verò casum, etiam si alius non

sit, non potest fieri Sacerdoti ita ignoranti confessio, cujus tamen oppositum insinuare videtur Sylvester, & ratio hujus colligitur aperte ex dictis. Ita Valquez.

3. Sed hanc sententiam falsam vocat novissimè Thomas Hurtadus var. tom. 2. tr. 12. c. 1. Ref. 34. §. 2. dub. 4. n. 2069. At ego libenter abstineo, à censura opinionum Doctorum virorum; relicta itaque censura audiamus rationem Hurtadi, quia ait in illo articulo mortis, quando non adest alius Sacerdos, nisi ille prorsus illiteratus, cum in illo casu, nullus sit casus reservatus, nec fieri debeat, nec possit aliqua detentio absolutionis; sicut sufficit quod quis det signa contritionis; absque eo quod explicet aliquod peccatum in particulari, circa quod exerceatur judicium Sacerdotis in particulari, ut in illo articulo possit absolvi (ut tenent Auctores contrarij) dans signa penitentia; absolutio valida erit absque dubio, si verba absolutionis proferantur cum intentione faciendi quod facit Christus, quam cum non possit habere Sacerdos amens, omninò validè non absolvi.

4. Sed non deferam hic etiam apponere verba Card. Lugo de pen. disp. 21. sect. 4. n. 73. ubi ita asserit; Peccat qui ineptum eligit ad hoc officium, & non solum Prælatum, sed etiam penitentem, qui habet facultatem eligendi Confessarium, & scit hunc non esse idoneum; licet sit approbatus, peccat eum eligendo, nisi talis sit penitentis; qui sua doctrina possit supplere inficitiam Confessarij, ut dictum est.

5. Excipitur casus necessitatis, ut in articulo mortis, in quo licet Sacerdos sit ignarus, & indoctus, debet audire confessionem, & absolvere; quia scientia Confessarij requiritur ad integritatem confessionis; cum autem in illo periculo non requiratur materialis integritas; sed sufficiat percipere aliquod peccatum, vel etiam peccatum in genere; non obstat Confessarij inficitia in eo casu; Unde idem dicendum erit, quando Christiani, qui apud infideles in servitute detinentur non habeant nisi unum Sacerdotem ignarum, & indoctum, ut docet Suarez n. 6. quia illa etiam reputatur necessitas mortaliter æterna. Hæc Lugo.

6. Nota verò, quod post hæc scripta invenio sententiam affirmativam Thomæ Hurtadi, docere etiam plures DD. quos citat, & sequitur Leander de Sacram. tom. 1. tr. 5. disp. 11. q. 105. sed ut verum fatear non videtur loqui de Sacerdote prorsus ignaro, de quo loquebatur Valq. ubi supra; sed de Sacerdote ignaro: ita ut peccet audiendo confessiones; de quo etiam loqui videtur Eminentiss. Lugo; Unde non videtur obstat sententia Vasquezij.

7. Verùm ego libenter adhæreo sententiæ Thomæ Hurta. dummodo talis Sacerdos ignarissimus proferat formam, & habeat intentionem faciendi, quod facit Ecclesia.

8. Sed difficultas est, an in tali casu, si æger v. g. convalesceret, teneatur de novo illa peccata confiteri, & negativè respondet Thomas Hurtadus ubi supra n. 2070. Quia confessio illa valida est, verumque Sacramentum, penitentisque ex parte sua peccata omnia subjicit clavibus & judicio Ecclesiæ; ergo non manet obligatus iterum illa confitendi ex vi Sacramenti, nisi aliàs in penitentiam hæc obligatio ei imponatur.

9. Itaque qui in periculo mortis validam fecit confessionem Sacerdoti omninò illiterato, jam quantum est ex parte sua, subjicit peccata clavibus, de quibus, etsi nescierit judicare Sacerdos, sicut non obstat validitati confessionis, ut mihi est evidens, ita non inducit obligationem faciendi ali-

quam

quam restitutionem: ille tamen qui confessus est, datis dumtaxat signis contritionis tenebitur extra periculum subijcere peccata clavibus, quia ea in speciali nunquam subijcit.

10. Sed circa hoc habeo maximam difficultatem, & ad argumentum Hurtadi respondeo distinguendo, quod ille talis subijcit omnia peccata clavibus materialiter, concedo; subijcit omnia peccata clavibus formaliter, nego; ergo tenetur novam confessionem repetere. Probo consequentiam; nam si Germanus v. g. in periculo mortis omnia peccata sua confessus esset lingua Germanica cum Confessore Italo, qui idioma Germanum nesciret, & cui saltem propter unionem peccatoris, vel per alia signa contritionis, abolutionem impenderet; utique postea teneretur confessionem repetere, quia fuerint illa peccata materialiter clavibus subijcta, non tamen formaliter; sic etiam si quis omnia peccata confiteretur cum Confessario, qui per medietatem confessionis dormivit, si postea pœnitens id sciret, teneretur illa peccata à Confessario non audita iterum confiteri; quia non fuerint clavibus subijcta formaliter, sed materialiter.

11. Sic, & in casu nostro contra Hurtadum dicendum erit, & ita hanc sententiam præter Sancium ab ipso citatum, docet alter Hurtadus ex Societate de Sacramentis disput. 10. de pœnit. diffc. 15. ubi sic ait: Oservandum est, in quo non pauci conveniunt, in casu extremae necessitatis non solum valide, sed etiam licite confessionem fieri Sacerdoti sic ignorant, dum percipere possit facta pœnitentis, ut peccata; sicut etiam in casu extremae necessitatis valide, & licite fit à penitente confessio peccatorum in genere, & in communi, quando aliud non potest. Immo non tantum in casu extremae necessitatis, sed etiam in casu gravis necessitatis id potest licite fieri, ut si defectu aliorum Confessariorum populus aliquis longo tempore desitutus maneret, quia tunc melius erit confiteri sic ignorant, postea tamen si adsit Confessarius idoneus, & non ignorans, repetenda est huic confessio suo tempore. Ita ille.

12. His tamen non obstantibus puto sententiam Thomæ Hurtadi esse satis probabilem, nam in supradictis casibus Confessarium saltem, suppono, cognovisse peccatum sub confusa ratione peccati, quod sufficit ad validitatem abolutionis, & ne illa peccata denuo sint constanda, & ita docet Joannes Præpositus in 3. p. D. Thom. q. 7. de ministro pœnitentiae dub. 9. n. 66. & 67. ubi probat, quod ut Sacerdos valide absolvat, sufficit, ut saltem cognoscat peccatum sub confusa ratione peccati. Prior pars ab omnibus supponitur, & patet; quia nisi generalem rationem peccati possit percipere, non potest scire utrum illi subijciatur materia sacramenti.

13. Confirm. non alia de causa requiritur, ut præter externum forum verborum aliquo modo percipiatur peccatum, & id, quod profertur, quam ut peccatum aliquo modo cognoscatur.

14. Posterior autem pars patet, quia in articulo mortis talis notitia sufficit ad valorem abolutionis; ergo ea ex se sufficit ad huiusmodi valorem; videtur etiam patere in eo, qui confitetur peccatum abstractum, cuius conditionem Sacerdos planè ignorat, an scilicet sit veniale, an mortale, solum advertens esse peccatum; eo enim casu valide absolvetur, non requiritur major notitia actualis ad valorem abolutionis; non potest solidè requiri major habitualis, tenet Suarez disp. 28. sect. 2. n. 12.

15. Unde dico, quod si pœnitens tali Sacerdoti bona fide integrè sit confessus sua peccata quoad

numerum, & speciem, non tenetur confessionem repetere, quia verè totam suam causam exposuit, ut in re se habuit; & prout in hoc foro requiritur, & contrarium innumeros scrupulos pateret, dum quis perpetuo esset anxius, num Confessarius intellexerit gravitatem, & speciem peccati.

16. Confirm. si confessio deberet repeti, eo quod Confessarius non percepisset conditionem peccati, sed stetit in generali ratione, eadem deberet repeti, quod certè ingens tormentum afferret conscientis; sic enim uniusquisque poterit dubitare, num Confessarius benè intellexerit casum, præsertim si post modum advertat illum non esse ita doctum, quod laqueum conscientis injicit; dixi bona fide, quia si quis mala fide procedat quarens, vel potens advertere Confessarium esse ignarum, & qui causam non possit judicare, tenetur confessiones repetere; cum enim in eo mortaliter peccaverit, non est legitime dispositus ad abolutionem recipiendam, qui tamen constituitur in eo loco expositis, non facile sibi debet scrupulum hac in parte facere. Et hæc omnia docet Præpositus, ubi supra, quæ satis faciunt in favorem, & pro probabilitate scientiæ Patris Thomæ Hurtadi.

RESOL. XXXIII.

An quodam Monasterio Monialium quidam Confessarius inter audiendas confessiones aliquando dormiebat, unde non intelligebat aliqua peccata; quaesierunt tamen postea, an dictæ confessiones essent iterandæ? Ex p. 3. tit. 4. Ref. 108. alias 109.

Sup. hoc in Resol. seq.

§. 1. **R**esponderunt aliqui affirmative, quia confessio est accusatio sui ipsius. Ergo erit nulla, si non à iudice intelligatur, & adducebant Sylvestrum verb. confessio 1. q. 3. & alios.

2. Sed ego consului supradictas confessiones non esse reiterandas cum Henriq. lib. 5. c. 14. n. 5. & novissimè invenio hanc sententiam docere etiam Layman in Theol. mor. lib. 4. tr. 6. c. 9. n. 5. ubi sic asserit. Si pœnitens bona fide sua peccata aperuit, & culpa in solo Confessario resedit ob surditatem, vel animi distractionem, arbitror datam abolutionem validam & fructuosam esse, propterea quod essentia, & effectus sacramenti Pœnitentiæ consistere possit absque integra, & specifica peccatorum explicatione, si ea sine ulla culpa pœnitentis, suumque dolorem Sacerdoti explicantis intermittatur. Nihilominus si pœnitens postea cognoscat unum,

Sup. hoc est e. d. m. Laymano hic citato cursum in fine Res. not. præterita.

vel plura peccata mortalia Confessarium nullo modo intellexisse, debet ea sola cum aliis postea commissis in sequenti confessione iterum explicare, quia semper manet explicatio peccata omnia mortalia secundum speciem, & numerum Sacerdoti indicandi, ut omnibus absolutio directè, & in specie conferatur.

RESOL. XXXIV.

An si Confessarius non intellexit integra peccata pœnitentis, sit ab ipso iteranda tota confessio; si bona fide fuerit facta; vel teneatur pœnitens repetere sola peccata non intellecta à Confessario? Ex p. 4. tr. 4. & Misc. Ref. 198.

§. 1. **P**ro sententia negativa in 3. part. tract. 4. resolut. 109. Alias est Resolut. 108. quæ hic est antecedens. Adduxi Paulum Layman Societatis Jesu, quam scio alicui displicuisse, immè-